

Четвъртък, 26 ноември 2015 г.

P8_TA(2015)0418

Образование за деца при извънредни ситуации и продължителни кризи**Резолюция на Европейския парламент от 26 ноември 2015 г. относно образование за деца при извънредни ситуации и продължителни кризи (2015/2977(RSP))**

(2017/C 366/16)

Европейският парламент,

- като взе предвид Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето от 20 ноември 1989 г., както и факултативните ѝ протоколи относно участието на деца във въоръжени конфликти от май 2000 г., относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография от януари 2002 г., и относно процедура за информиране от 2011 г.,
- като взе предвид принципите и насоките на ООН за децата, свързани с въоръжени сили или въоръжени групировки (Парижки принципи) от февруари 2007 г.,
- като взе предвид Общ коментар № 14 (2013) на Комитета на ООН по правата на детето относно правото на детето неговият висш интерес да бъде разглеждан като първостепенно съображение,
- като взе предвид плана за действие на ООН, озаглавен „Свят за децата“,
- като взе предвид член 208 от Договора от Лисабон, който установява принципа на съгласуваност на политиките за развитие, съгласно който целите на сътрудничеството за развитие трябва да бъдат взети предвид в политиките, които биха могли да засегнат развиващите се страни;
- като взе предвид съвместното изявление на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Европейската комисия: „Европейският консенсус относно хуманитарната помощ“ от 30 януари 2008 г.
- като взе предвид съобщението на Комисията от 5 февруари 2008 г., озаглавено „Специално място за децата във външните действия на ЕС“ (COM(2008)0055),
- като взе предвид насоките на ЕС относно децата и въоръжените конфликти (актуализирани през 2008 г.),
- като взе предвид Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработена),
- като взе предвид Нобеловата награда за мир, получена на 10 декември 2012 г. от Европейския съюз, и последващото приемане на финансовите средства от наградата, отделени за инициативата на ЕС „Деца на мира“,
- като взе предвид Резолюция 64/290 на Общото събрание на ООН от 9 юли 2010 г. за правото на достъп до образование в извънредни ситуации, както и съответните насоки, включително тези на УНИЦЕФ и ЮНЕСКО,
- като взе предвид „Рамката за действие от Дакар“, приета от Световния форум за образованието, 26—28 април 2000 г., и Декларацията на хилядолетието на Организацията на обединените нации от 8 септември 2000 г.,
- като взе предвид „Декларацията от Инcheon. Образование 2030 г.“, приета от Световния форум за образованието, 19—22 май 2015 г.,

Четвъртък, 26 ноември 2015 г.

- като взе предвид „Декларацията от Осло“, приета на срещата на високо равнище в Осло относно образование за развитие, 6—7 юли 2015 г.,
 - като взе предвид въпрос с искане за устен отговор към Комисията относно образованието за деца при извънредни ситуации и продължителни кризи (О-000147/2015 — В8-1108/2015),
 - като взе предвид член 128, параграф 5 и член 123, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че според оценки на ООН един милиард деца живеят в засегнати от конфликти райони, от които 250 милиона са на възраст под пет години и са лишени от основното си право на образование; като има предвид, че съгласно изчисленията 65 милиона деца на възраст между 3 и 15 годишна възраст са най-силно засегнати от извънредни ситуации и продължителни кризи, с риск от прекъсване на образованието, и приблизително 37 милиона деца на етап основно образование и на прогимназиален етап на основното образование не посещават училище в засегнатите от кризи държави; като има предвид, че около половината непосещаващи училище деца живеят в засегнати от конфликти зони; като има предвид, че 87 % от децата, които ходят на училище в арабските държави, са засегнати от конфликти и приблизително 175 милион деца вероятно ще бъдат засегнати от природни бедствия всяка година; като има предвид, че определени групи, като например бедните деца, момичета и деца с увреждания, имат още по-малки възможности за бъдещето в засегнати от конфликти области или нестабилни условия;
- Б. като има предвид, че почти 10 милиона деца са бежанци и около 19 милиона деца по света са разселени в своята страна поради конфликт;
- В. като има предвид, че всяко дете е преди всичко дете, чиито права следва да бъдат изпълнени без дискриминация, независимо от неговия етнически произход или този на неговите родители, от националност, социално положение, статут на мигрант или на пребиваване;
- Г. като има предвид, че образованието е основно право на човека и правото на всяко дете; като има предвид, че образованието е от съществено значение, за да могат изцяло да упражняват всички останали социални, икономически, културни и политически права;
- Д. като има предвид, че образованието е основата на отговорното гражданство, може да трансформира дадено общество и да допринесе за социалното, икономическо, политическо равенство и равенството между половете, като също така е жизненоважно по отношение на еманципацията на жените и момичетата социално, културно и професионално и предотвратяването на насилието срещу жени и момичета;
- Е. като има предвид, че образованието е от съществено значение за интеграцията и подобряването на условията на живот на децата с увреждания и/или със специални образователни потребности;
- Ж. като има предвид, че безплатното основно образование за всички деца е основно право, което правителствата поеха ангажимент да спазват по силата на Конвенцията на ООН от 1989 г. за правата на детето; като има предвид, че целта за 2015 г. е да се гарантира, че всички момчета и момичета завършват пълния курс на начално образование; като има предвид, че въпреки известния напредък в развиващия се свят, тази цел далеч не е постигната;
- З. като има предвид, че Рамката от Дакар и Целите на хилядолетието за развитие мобилизираха международната общност в полза на осигуряването на всеобщ достъп до начално образование, на равенството между половете и на качествено образование, въпреки това никоя от тези цели няма да бъде постигната до целевата дата 2015 г.
- И. като има предвид, че в поне 30 страни в световен мащаб образованието е атакувано от сили на държавната сигурност и недържавни въоръжени групи; като има предвид, че защитата на училища от нападения и военно използване от страна на държавни и недържавни въоръжени групи е в съответствие с Декларацията за безопасните училища и Насоките за защита на училищата и университетите от използването им за военни цели по време на въоръжен конфликт;
- Й. като има предвид, че деца, юноши и млади хора са изправени пред все по-големи заплахи и са непропорционално засегнати, особено в нестабилни държави; като има предвид, че децата и юношите, които не ходят на училище, са изправени пред по-висок риск от ранни бракове и ранна бременност, наемане във въоръжени сили или групи, ставането на жертви на трафик и експлоатация на детски труд; като има предвид, че в зони на война хуманитарната помощ често е единственият начин, по който децата са в състояние да продължат обучението си и да подобряват своите перспективи в бъдеще, което на свой ред подпомага предпазването им от злоупотреба и експлоатация;

Четвъртък, 26 ноември 2015 г.

- К. като има предвид, че предоставянето на качествено образование в извънредни ситуации не съставлява част от всеки хуманитарен отговор, то се съсредоточава преди всичко върху основното образование и все още се разглежда като второстепенно след предоставянето на храна, вода, медицинско подпомагане и подслон, и като има предвид, че в резултат от това децата, засегнати от конфликти или природни бедствия, изостават в образованието си;
- Л. като има предвид, че хуманитарната помощ за образованието е малка и по-щедро подпомагане за развитие идва късно или въобще не идва; като има предвид, че системите за доставки са слабо координирани с високи разходи по транзакциите, и че съществува липса на партньори с адекватен капацитет за реакция;
- М. като има предвид, че качеството на програмите за образование на бежанците е ниско, като съотношението ученици—учители е средно 70:1 и има висок дял неквалифицирани учители;
- Н. като има предвид, че новите цели за устойчиво развитие (ЦУР) и свързаните с тях цели определят всеобхватна, амбициозна нова програма за образование, която да бъде постигната до 2030 г.;
- О. като има предвид, че всеобщият достъп до висококачествено държавно образование — не само основно образование, но и средно и висше образование със същата важност — е от ключово значение за преодоляване на неравенството и за постигане на целите на устойчивото развитие;
- П. като има предвид, че ЕС ще инвестира 4,7 милиарда евро в образованието в развиващите се страни за 2014—2020 г., което представлява увеличение спрямо сумата от 4,4 милиарда евро, инвестирани през 2007—2013 г.;
- Р. като има предвид, че в Декларацията от Инcheon се посочва със загриженост, че конфликтите, природните бедствия и други кризи продължават да възпрепятства образованието и развитието, изразява се ангажимент за изграждане на „по-приобщаващи, отговарящи на условията и устойчиви образователни системи“ и се изтъква, че образованието трябва „да бъде предоставено в безопасна, благоприятна и сигурна образователна среда, свободна от насилие“;
- С. като има предвид, че инициативата на ЕС „Деца на мира“ предвижда около 1,5 милиона деца, намиращи се в зони на конфликти и извънредни ситуации в 26 държави, да имат достъп до училища, където те могат да учат в безопасна среда и да получават психологическа подкрепа;
- Т. като има предвид, че новаторски, приобщаващи и всеобхватни подходи за образование в извънредни ситуации са разработени от няколко европейски партньори като Агенция на ООН за подпомагане на палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA) за гарантиране на достъп до качествено образование за деца бежанци, засегнати от продължаващия конфликт; като има предвид, че този подход съчетава краткосрочни хуманитарни и дългосрочни свързани с развитието нужди на децата и включва разработването на интерактивни материали за самостоятелно обучение, психо-социална подкрепа, безопасни места за отдих и обучение, както и дейности за повишаване на осведомеността за безопасността и сигурността и дейности за изграждане на капацитет;
- У. като има предвид, че са необходими около 8 милиарда щатски долара годишно за осигуряване на образователна подкрепа за децата, засегнати от извънредни ситуации, и че националното финансиране на засегнатите правителства оставя глобален финансов недостиг в размер от 4,8 милиарда щатски долара за образованието по време на извънредни ситуации;
- Ф. като има предвид, че е необходимо увеличаване на финансирането за развитие и хуманитарна помощ за преодоляване на тази разлика, както и по-високи публични разходи в нестабилните държави в областта на образованието; като има предвид, че образованието като дял от държавните разходи в нестабилните държави се е свил през последните години и продължава да бъде далеч от препоръчвания в международен план показател от 20 %;
- Х. като има предвид, че в Декларацията от Осло се посочва значението на разглеждането на световната структура за оказване на помощ, за да се преодолее пропастта между хуманитарната реакция и по-дългосрочните дейности за развитие в областта на образованието, и предлага да се създаде нова платформа за тази цел, както и специален фонд или нов модел за образованието при извънредни ситуации своевременно за Световната среща на върха по хуманитарните въпроси през 2016 г.

Четвъртък, 26 ноември 2015 г.

1. Подчертава значението на всеобщото висококачествено публично образование като катализатор за развитие, подобряващ перспективите за други интервенции в областта на здравеопазването, санитарните условия, намаляването на риска от бедствия, създаването на работни места, намаляването на бедността и икономическото развитие; обръща внимание на ролята на образованието като мощен инструмент, необходим, за да се придаде усещане за нормалност, за да се повиши осведомеността за правата, както и за да се помогне на децата, юношите и младите хора да преодолеят травми, да се интегрират отново в обществото в периода след конфликти, и да придобият необходимите умения за възстановяването на техните общества и насърчаването на изграждането на мира и помирието;
2. Подчертава, че в дългосрочен план качествено образование може да бъде основен фактор за възстановяването на следконфликтните общества, тъй като то може да увеличи потенциала за доход на децата, да им даде възможност да запазят своите семейства по-здрави и да подобри способността им за разчупване на цикъла на бедността;
3. Подчертава, че момичетата и други деца в неравностойно положение, в т.ч. децата с увреждания, не трябва никога да бъдат дискриминирани по отношение на достъпа до добро образование в извънредни ситуации;
4. Подчертава положителната роля на образованието за развитието и благосъстоянието на децата и подчертава значението на осигуряване на непрекъснато, продължаващо през целия живот обучение за юноши; счита, че това също така ще ограничи възможностите те да станат ангажирани с въоръжени групи или да участват в екстремизъм;
5. Признава постигнатия напредък след приемането на Целите на хилядолетието за развитие, но изразява съжаление, че поставените цели няма да бъдат изпълнени през 2015 г.; призовава ЕС и неговите държави членки да направят тези цели основен приоритет както в своите вътрешни политики, така и в отношенията си с трети държави; подчертава, че тези цели, по-специално изкореняването на бедността, достъпът до образование за всички и равенството между половете, ще бъдат постигнати единствено чрез развитието на публични услуги, които да бъдат достъпни за всички; приветства новата образователна програма, определена от ЦУР, и продължава да подчертава значението на равния достъп до качествено образование на най-уязвимите групи от населението;
6. Отбелязва със загриженост, че напредъкът в областта на образованието беше най-бавен или несъществуващ в засегнати от конфликти държави и в нестабилни и засегнати от конфликти държави, и подчертава значението на укрепването на устойчивостта на образователните системи в тези държави, както и на гарантирането на непрекъснато обучение при настъпване на кризи; подчертава, следователно, необходимостта от по-голяма ангажираност от страна на Европейския съюз, държавите членки и всички други заинтересовани страни, които извършват дейност на различни равнища, за да се осигурят инструменти с цел гарантиране на развитие и широкообхватно образование в засегнатите от кризи страни;
7. Подчертава факта, че милиони деца са били принудени да станат бежанци, и изтъква, че достъпът до образование за децата бежанци е от първостепенно значение; призовава приемащите страни да гарантират, че децата бежанци получават пълен достъп до образование, и да насърчават, доколкото е възможно, тяхното интегриране и включване в националните образователни системи; призовава също така общностите, работещи в областта на хуманитарната помощ и помощта за развитие, да обърнат повече внимание на образованието и обучението на учителите, както от разселени, така и от приемащи общности, а международните донори да дадат приоритет на образованието при реагирането при бежански кризи, чрез програми, насочени към включването и психологическа подкрепа на децата мигранти, както и насърчаването на изучаването на езика на приемащата държава, с цел да се осигури по-високо, по-подходящо ниво на интеграция на децата бежанци;
8. Подчертава необходимостта от специално внимание върху средното образование и професионалното обучение, както и върху базовото начално образование; подчертава факта, че младите хора на възраст между 12 и 20 години имат много ограничени възможности в бежанските общности, като същевременно към тях се проявява основен интерес за военна служба и други форми на участие във въоръжени конфликти; посочва случая с Афганистан, където, според Световната банка, въпреки огромния брой на работещото население, едва около 30 % от хората на възраст 15 години и над тази възраст са грамотни, а десетилетията войни са довели до критичен недостиг на квалифицирана работна ръка;
9. Призовава държавите членки да разработят специални схеми за приемане на непридружени деца и самотни майки с деца;
10. Припомня на държавите членки, че защитата на децата и предотвратяването на злоупотреба и трафик зависи от тяхното включване в училищата и образователните програми, и следва да се предвидят разпоредби за ясно определени стандарти за приемане, приобщаване и езикова подкрепа, както е предвидено в Директива 2013/33/ЕС;

Четвъртък, 26 ноември 2015 г.

11. Настоятелно призовава Комисията и държавите членки да подкрепят бежанците студенти в режим на транзит, също и чрез сътрудничество с различни международни организации;
12. Призовава Комисията и държавите членки да създадат „коридори за образование“, за да се гарантира, че студентите от страни, в които има конфликти, по-специално тези Сирия, Ирак и Еритрея, се приемат в университетите;
13. Призовава ЕС и неговите хуманитарни агенции системно да включват образованието и защитата на децата в целия цикъл на ответните действия при извънредни ситуации и да осигурят гъвкави многогодишни финансови фондове за продължителни кризи;
14. Приветства създаването на доверителен фонд „Беку“, доверителен фонд „Мадад“ и Извънредния доверителен фонд за Африка като ефективни инструменти за преодоляване на пропастта между хуманитарната помощ и средствата за развитие в сложните и продължителни извънредни ситуации, при които политически, икономически и хуманитарни проблеми са взаимосвързани; призовава ЕС и държавите членки да включат образованието за децата като приоритет при разпределяне на ресурсите от доверителни фондове на ЕС;
15. Отчита тревожните пропуски в реакциите при извънредни ситуации в областта на образованието, особено по отношение на ангажираността на ранен етап, която е от полза не само за засегнатите деца, но също може да подобри ефективността на по-обширната хуманитарна реакция; отново изразява подкрепата си за запазване на училищата като сигурно място за децата и в този контекст подчертава значението на осигуряването на защита на образованието от нападения; призовава ЕС и неговите държави членки да се ангажират с подкрепа на принципите на широкообхватната рамка за безопасност на училищата и защита на образованието от нападения и военна употреба в съответствие с Декларацията за безопасните училища и насоките за защита на училищата и Насоките за защита на училищата и университетите от използването им за военни цели по време на въоръжен конфликт;
16. Призовава ЕС да работи съвместно с държавите партньори, други донори, частния сектор и гражданското общество за подобряването на възможностите за образование на младежта по време на конфликти и други извънредни ситуации, като се има предвид решаващата роля, която младежките могат да играят за следконфликтната стабилност чрез потенциално придобитите си умения за възстановяване на инфраструктурата, основните услуги, здравеопазването и образователните системи, като същевременно се намалят рисковете от това, трудово неактивни млади хора да причиняват социални сътресения или да се връщат в омагьосания кръг на насилието;
17. Приветства инициативата на ЕС „Децата на мира“, чиято цел е финансирането на хуманитарни образователни проекти при извънредни ситуации, и призовава Европейската комисия да увеличи мащаба на тази инициатива; приветства инициативата „Без изгубено поколение“, чието начало беше поставено от редица донори, хуманитарни и работещи в областта на развитието организации, включително ЕС, с цел да предоставят достъп до образование за милиони деца в Сирия и в съседните държави;
18. Изразява съжаление, че въпреки важната роля на образованието при извънредни ситуации, тази област от политиката е получила по-малко от 2 % от всички средства за хуманитарна помощ през 2014 г.; в тази връзка изразява надежда, че в рамките на новата програма за реструктуриране на разпределението на средствата на ЕС може да бъде добавено и увеличено финансирането за детски образователни програми, също и в трети държави, засегнати от войни или общи извънредни ситуации;
19. Призовава всички хуманитарни организации, предвид продължителния характер на съвременните кризи, да включат образованието като неразделна част от своята хуманитарна реакция и да увеличат своята ангажираност за обучение чрез мобилизиране на образователния клъстер на ранен етап на извънредните ситуации, и като гарантират, че има достатъчно средства, които са предназначени за него; приканва държавите членки да обърнат специално внимание на най-уязвимите групи като момичетата, хората с увреждания и бедните, да вземат под внимание разселените деца и младите хора, получили убежище от приемачите общности, и да отчетат в подходяща степен средното образование, с цел да младежите да не бъдат изключени от образованието;
20. Приветства нарастващото международно внимание към въпроса относно образованието при извънредни ситуации и в частност към изявлението, направено от члена на ЕК, отговорен за хуманитарната помощ и управлението при кризи, да се отделят 4 % от бюджетния ред за хуманитарна помощ на ЕС за образование за деца в извънредни ситуации до 2019 г.;

Четвъртък, 26 ноември 2015 г.

21. Призовава държавите членки на ЕС да подкрепят целта на Комисията за повишаване на дела на хуманитарните фондове, предназначени за обучението в извънредни ситуации, до 4 % от бюджета на ЕС за хуманитарни помощи като минимална инвестиция за осигуряване на достъп до качествено образование за децата в извънредни ситуации и продължителни кризи; призовава ги също така да засилят вниманието и финансирането за образованието в техните хуманитарни дейности, като същевременно подчертава, че това не следва да бъде за сметка на други основни нужди; призовава ЕС да насърчава сред съответните страни най-добри практики по отношение на подготвеността и стратегиите за реагиране за подкрепа на образованието в случай на криза, както и да подпомага свързаното с това изграждане на капацитет, например чрез програми с подкрепа за бюджета;
22. Подчертава, че новите информационни и комуникационни технологии (ИКТ) имат роля с нарастващо значение в сектора на образованието при извънредни ситуации и може да подобрят работата на операторите в тези ситуации, включително чрез електронното обучение и платформи за електронно преподаване;
23. Подчертава, че макар и увеличаването на средствата за хуманитарна помощ да е необходимо, то няма да бъде достатъчно за преодоляване на недостига на финансиране; призовава ЕС и други донори да засилят ролята на образованието в сътрудничеството за развитие в нестабилни държави, с цел да се увеличи устойчивостта на националните образователни системи; призовава Комисията и държавите членки, както и други хуманитарни организации, да допринесат за укрепването на всеобщо обществено образование, включително средно и висше образование, като начин за координиране на планирането на реагиране при извънредни ситуации с дългосрочно планиране за устойчиво развитие;
24. Призовава за подкрепа от страна на ЕС за ангажменти на правителствата на трети държави за разработване на национални правни рамки за устойчивост, предотвратяване и управление на бедствия и на риска, въз основа на международната програма от правила, закони и принципи, приложими спрямо международните действия при бедствия, и за гарантиране, че съществува капацитет за управление на риска сред правителствените отдели, секторите на промишлеността и гражданското общество, с цел да се гарантира връщането на децата в училищата;
25. Подчертава значението на частния сектор като потенциален източник на иновативно финансиране за образование с цел преодоляване на потенциалното разминаване между предоставяните услуги по образование и професионално обучение и бъдещите потребности на пазара на труда; призовава за нови съюзи и нови начини за сътрудничество с частния сектор в образователните процеси, които могат да представляват надеждни източници на иновации и технологична гъвкавост и могат да приемат много форми, от предоставянето на строителни съоръжения до електронни устройства за програми за електронно обучение и транспорт и настаняване на учителите;
26. Подчертава, че образованието при извънредни ситуации и несигурен контекст е конкретна област, в която действащите лица в областта на хуманитарната помощ и развитието трябва да работят съвместно за установяване на връзка между помощта, възстановяването и развитието; призовава Комисията да разработи механизми за своите дейности и за дейностите на своите партньори за ефективна реакция по този въпрос, както и да участва в международната платформа, която ще създаде специални инструменти за образованието при извънредни ситуации за Световната среща на върха по хуманитарните въпроси през 2016 г.; подкрепя координирането на съществуващите фондове и създаването на глобален механизъм за финансиране за образование в извънредни ситуации;
27. Призовава ЕС и неговите държави членки да поставят на преден план въпроса за обучение на децата при извънредни ситуации и продължителни кризи по време на Световната среща на високо равнище по хуманитарните въпроси, за да се гарантира, че тази тема заема подходящо място в заключителния документ; призовава ги също така да насърчават общи стандарти за рамка за обучение и разпространение на най-добрите практики относно алтернативни учебни условия, като например учебни материали за самостоятелно и дистанционно обучение; подчертава, че механизми, средства и капацитет следва да се развиват, така че да се постигне съответствие между образователните планове и бюджети при хуманитарните ответни действия, възстановяване/преход и развитие;
28. Подчертава, че с оглед на нарастващия брой на хуманитарните кризи и на най-големия брой разселени лица от Втората световна война насам, международната общност следва да счита образованието за централен елемент от своята хуманитарна реакция, тъй като то е като каталитичен фактор, който може да направи цялостната реакция по-ефективна и също да допринесе за развитието на засегнатото население в средносрочен и дългосрочен план.
29. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, както и на правителствата и парламентите на държавите членки.